

4. קבוצת שלטון יהודי עצמאי בארץ ישראל

בתקופת ראשית הציונות, בתחילת המאה ה-20, שוב חזר מרד המכבים אל מרכז החג. החג הפך להיות "חג הגבורה", חג של תקומה יהודית ועצמאות, כהשראה לחלוצים לפני קום המדינה. המכבי כדוגמה ומופת ל"יהודי החדש", הלוקח את גורלו בידו, הפך למודל שראוי לחנך עליו את העם, והסיפור החשמונאי חזר לקדמת הבמה.

"לכן אני מאמין כי דור של יהודים נפלאים זה יצמח מן האדמה. שוב יקומו המכבים".

בנימין זאב הרצל בספרו "מדינת היהודים". בספר אשר יצא לאור באירופה בשנת 1896, כשנה וחצי לפני כינוס הקונגרס הציוני הראשון, משרטט הרצל את חזונו למדינת יהודים יצרנית.

"הנס של הלב האמיץ" הוא שמו המקורי של השיר "אנו נושאים לפידים", שכתב אהרון זאב בתקופת ראשית הציונות. שני הבתים הראשונים של השיר לא הולחנו ולכן הם פחות מוכרים.

הנס של הלב האמיץ

הנרות הללו אנו מדליקים
על הנסים והנפלאות,
שבימים ההם ובזמן הזה.
נסים ונפלאות
שנעשו בידי אנוש -
הנס של הלב האמיץ,
הפלא של רוח האדם,
זו אשר גברה על צבאות ממלכות גדולות,
האדירה דלים, חזקה מועטים
ותתן להם נצחון.

אנו נושאים לפידים
בלילות אפלים
זרחים השבילים מתחת רגלינו,
ומי אשר לב לו,
הצמא לאור -
ישא את עיניו ולבו אלינו,
לאור,
ויבוא!

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

גס לא קרה לנו -
פך שמן לא מצאנו,
לעמק הלכנו,
הקרה עלינו,
מענות אורות
הגנוזים גלינו.
גס לא קרה לנו -
פך שמן לא מצאנו,
בסלע חצבנו עד דם -
ויהי אור!

אהרון זאב

(השיר נכתב בישראל בתחילת המאה העשרים – ראשית הציונות)

האזינו לשיר "אנו נושאים לפידים" בביצוע לא שגרתי של להקת מורפלקסיס בקישור:

<https://youtu.be/t-Z89chv234>

? שאלות לדין:

- ? אילו גיבורי עבר מאמץ האתוס הציוני כמודל להזדהות?
- ? מהם הסמלים שבהם הוא משתמש או מחדש?
- ? מה הקשר בין השיר לחנוכה?
- ? מהו המוטיב המרכזי בחג החנוכה על פי השיר? האם הוא תואם את המוטיב המדובר או סותר אותו?
- ? כנגד מה מתריס השיר?
- ? מדוע, לדעתכם, דווקא מרד המכבים וגבורת האדם קיבלו דגש עם ראשית הציונות?
- ? האם השיר מסמל איזו תרבות ישראלית חדשה החלוצים רצו ליצור בישראל?